

Slapy, třetí stupeň Vltavské kaskády, vznikly na výrobu elektřiny

5.11.2014 Zpravodajství ČTK str. 0 esc zem

rmi

Praha 5. listopadu (ČTK) - **Slapská přehrada**, třetí stupeň **Vltavské kaskády**, vznikla zejména kvůli výrobě elektrické energie. Velká akumulární nádrž páté nejobjemnější přehrady v ČR, která je s výkonem přes 140 MW čtvrtou nejvýkonnější vodní elektrárnou v zemi, umožňuje dlouhodobou regulaci vodního režimu ve Vltavě. Přehrada, která byla otevřena před 60 lety, 7. listopadu 1954, je díky své blízkosti k Praze dodnes vyhledávaným místem pro rekreaci.

Jezero přehrady o objemu 270 milionů m³ a s rozlohou 11,6 hektarů je vytvořeno betonovou gravitační hrází o výšce 65 m. Jezero je dlouhé 44 kilometrů a dosahuje až k obci Kamýk nad Vltavou, kde se pak nachází další stupeň Vltavské kaskády, přehrada Kamýk. Vodní hladina na Slapech je nyní o 35 metrů výš než původní koryto Vltavy.

První návrhy na vybudování přehrady spadají již do první republiky, přípravné práce ale začaly až v červenci 1949. Na 360 metrů dlouhý obloukový tunel pro převedení vody od staveniště se začal plnit v únoru 1951 a v roce 1952 začala stavba samotné přehrady. Napouštění pak začalo v dubnu 1954, v červenci 1954 údajně zachránily Slapy před povodní Prahu, když zachytily v téměř prázdné přehradě valící se masy vody. Turbíny byly zprovozněny v roce 1955 a celá výstavba díla skončila v roce 1957. Na celé těleso hráze bylo zapotřebí 374.320 m³ betonu.

Na hrázi se nacházejí čtyři korunové přelivy o šířce 15 m, které dokážou převést až 3000 m³ vody za sekundu. Průměrný průtok je 84,7 m³ za sekundu. Na stoletý průtok, který činí 2503 m³ za sekundu, není přehrada stavěná, v historii ho zažila jen jednou, při katastrofálních povodích v roce 2002. Tehdy zde průtok dosahoval 3100 m³ za sekundu, vodní dílo to ale přežilo bez větších potíží.

Vodní elektrárna, která se nezvykle nachází v tělese hrázi byla vybavena třemi Kaplanovými turbínami o výkonu 144 MW. Průměrná roční výroba je kolem 300 GWh. Elektrárna byla v letech 2010-2011 rozsáhle zmodernizována, což zvýšilo výroby elektřiny asi o deset GWh za rok.

Nádrž je hojně využívána k rekreaci díky dobré dostupnosti z Prahy a čistší a teplejší vodě, než má například nedaleký Orlík.

Před zatopením nádrže byl proveden podrobný průzkum dotčeného území a řada drobných historických objektů se přesunula nad úroveň zátopové čáry. Je to i případ sloupu z roku 1643 a sochy svatého Jana Nepomuckého z roku 1722, který měl sloužit k ochraně plavců. Památky připomínají také pokusy o splavnění bývalých nebezpečných Svatojánských proudů a úpravy řečiště prováděné v 17. století strahovským opatem Kryšpínem Fukem z Hradištky.

Robert Míka